

ligeaa godt forberedt som ved en Forføle med en uexamineret Lærerinde eller to. Ulfaa dette Forhold kan jeg ikke have Noget imod, at den høitærede Minister tager under nærmere Overveielse; thi jeg tror ikke, at den høitærede Ministers Standpunkt, pædagogisk taget, holder Stik. — Hvad det næste Hovedafsnit angaar, Spørgsmaalet om Fristolens Stilling og dens pekuniære Forhold til Kommunen, et af de mest brændende Spørgsmaal for dem, der have med Skolen at gjøre, er den høie Regjering ikke kommen videre, end at derom har den ikke nogen Mening. Det var de tre Afsnit. Hovedpunktet i 1ste Afsnit var henfallet til Overveielse. Hvad der blev sagt om det andet Afsnit var mig ikke forstaaeligt og kunde jeg af den Grund ikke tiltræde, og det tredje Afsnit maatte ligeledes henvises til nærmere Overveielse. Saa komme vi til det fjerde Afsnit og til det femte Afsnit om Tilsynet. Det fjerde blev ikke nærmere omtalt og behøver heller ikke nærmere at omtales; det femte Afsnit staar i Forbindelse med selve Undervisningsstoffet i Almuekolerne. Der udviklede nu den høitærede Minister som sin uforgribelige Mening, at vort Forslag vilde undergrave Religionen (Th. Nielsen: Staten og Samsfundet!) — ja, lad mig tage een Ting ad Gangen! — det vilde undergrave Religionen. Ja, vore Anstuelser derom ere ganske vist meget forskellige, thi vi have egentlig ment, at det vilde gavne det religiøse Liv i Danmark, at det vilde gavne det religiøse Liv i Hjemmet og i Menighederne overhovedet og gjøre det religiøse Samliv mellem Lærere og Elever i Skolen nyttigere og sandere. Saa forstjelligt læser man Klassikerne! Det vilde ogsaa undergrave — jagde det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen), at Ministeren havde sagt — Samsfundet og Staten! Jeg veed ikke, om Ministeren har sagt saaledes? (Th. Nielsen: Jo, opløse Samsfundet!) Naa, opløse Samsfundet. Ja, det gaar mig virkelig for høit, det kan jeg ikke imødegaa, der staar min Forstand fuldstændig stille! Derimod kan jeg forstaa en anden Ting, og det er, at Ministeren sagde, at Bibelhistorien er Samsfundets Grundlag i Forbindelse med Balslevs Katekismus og Ramseri af den og tørre Begrebsforklaringer, og at uden Støtte af Balslevs og Balles Lærebøger bliver Bibelhistorien en Mythe (N. P. Jensen: Balles Lærebog have vi læaet ihjel!) Nei, jeg beder om Forlæbelse, det ærede Medlem fra Randers tager feil; paa sine Steder eksisterer den endnu som Undervisningsmateriale. Der er jeg, dog overbevist om, at Ministeren tager feil. Bibelhistorien er lige lidt eller lige meget Mythologi med eller uden Biskop Balles eller Biskop Balslevs Forklaringer, og derfor forekommer det mig meget besynderligt, at den meget ærede Minister ser paa Bibelhistorien med saadanne Dine. Dette Vidunder, dette Ramseri og disse Forklaringer om den dogmatiste Del

af Undervisningen af Smaa børn skulde have denne mageløse Indflydelse paa Religionen, paa Samsfundet, paa Staten! Jeg har i mit Liv aldrig hørt Magen; og jeg har aldrig nogeninde tænkt mig det muligt, at jeg skulde høre det fra nogen Regjering. Jeg har været i mange Lærernesoder og hørt visse gamle brave Degne, hvis egentlige Virksomhed surrede om disse stereotype Forklaringer af halvt filosofisk-religiøse Begreber, og som, naar de ikke kunde gjentage dem for de elskørdige Børn saa længe til, at disse havde det paa rede Haand til Præstegamen, troede, at Verden vilde forgaa. Det har jeg hørt adskillige Gange paa Landet ude i Verdens Afkroge, men at jeg skulde have hørt noget lignende fra Ministerbordet, har jeg ikke nogeninde drømt selv i mine lyseste Dieblitte. Men der er en anden Ting. Den meget ærede Minister tager dog feil, naar han tror, at han ikke kan faae det, som han er saa indtaget i, og som jeg tror ofte har været drevet paa en Maade, der har været til megen Fordærvelse for det religiøse Liv, til Fordærvelse for Hjemmets Ansvar ligeoverfor det religiøse Forhold og til Skade for Børnets religiøse Udvikling, nemlig hele den Maade, hvorpaa den dogmatiste Undervisning har været drevet i Skolerne. Jeg siger, at netop det, som Ministeren sætter saa megen Pris paa, kan han jo faae, hvis det virkelig er til Kirkens og Religionens fænde Fordel i den Grad, at uden det vilde Folketirken gaa tilgrunde her i Danmark og Staten dermed opløses. Det kan han gennem vort Forslag faae, saa meget han vil, nemlig gennem sine Præster. Han har jo 11—1200 Præster, og han kan efter vort Forslag beordre dem i den Henseende, som han vil. Vi overlade ganske til Ministerens Anordning at bestemme den dogmatiste Undervisning for Børnet fra det 12te Aar, saa han efter vort Forslag kan faae saa meget af det, som han tror er til Støtte for Samsfundet. Den eneste Forstjæl, der bliver tilbage mellem os, er med Hensyn til, om Børnene her indtil det 12te Aar kunne lade sig nøie med den bibelhistoriske Forklaring i Skolen og iøvrigt det, som Forældrene selv ville give dem i Hjemmene. Men lad det nu være! Det forekommer mig imidlertid dog, at den meget ærede Minister skulde betænke Et, og det er, hvilket Angreb han her har rettet paa den danske Præstestand. Den meget ærede Minister siger: Har den danske Præstestand ikke Lærerne ved Haanden som deres Hjenere til at forklare Børnene Katekismen, saa forgaar Kirken eller saa ødelægges den, og saa opløses Samsfundet. Det er det stærkeste Angreb paa vore Præster, som jeg endnu har kjendt. Mig forekommer det, at Præsterne maatte gjøre meget stærke Indsigelser mod, at det var en Undergravelse af Kirken som Institution. Jeg har ikke hørt Noget i den Grad sætte Skolens Virksomhed over Kirkens, som det sker ved at sige, at Kirken vilde være i Forsald, hvis